

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редактор, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничім Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НА ШЛЯХУ ДО МЕНШОВИЦЬКОГО БАГНИЩА.

Отвертий лист президія Виконкому Комінтерну до всіх членів комуністичної партії Німеччини досить яскраво схарактеризував політичну еволюцію партії у німецької комуністичної партії. Від прагнень до ухвал, починаючи з 1923 року, вони тепер докотилися до справжнього ренегатства, наближаючись, таким чином, чим-раз ближче до соціал-демократії.

Після VI-го конгресу Комінтерну праві на чолі з Таальгаймером та Брайдлером особливо розгорнули діяльність, розпочавши справжній похід проти Комінтерну й німецької комуністичної партії. Вспереч позиції Комінтерну, праві висловлюють гасло "контроль над виробництвом", підтримуючи цим соціал-демократичне гасло про "господарку демократію". Праві отверто стверджують на шлях визнання реформістських метод востання в капіталістичній лад. Праві заперечують страйкову стратегію, накреслену на IV конгресі Профінтерну й VI конгресі Комінтерну. Замість єдиного фронту з масами через соціал-демократичних вождів, праві воляють іти на єдиний фронт із соціал-демократичними керівниками й бюрократами. Праві відмовляються від боротьби за Ради, натомість виголошують ідею робітничо-селянського уряду, що був-би не що інше, як блок комуністів із соціал-демократами.

Відповідно цій своїй ідеологічній платформі, що цілком пориває з більшовизмом, праві застосовують і певну організаційну лінію. Цілковите невідкорення постанов Комінтерну й ЦК Комуністичної Партії Німеччини, зухвале нехтування партійної дисципліни, отвертий шлях фракційної боротьби аж до утворення своїх власних груп у середині партії й видавання фракційних часописів — ось та практика, яка останніми часами характеризує наскрізь ренегатську діяльність німецьких правих.

В отвертому листі, опублікованому 21. грудня, президія Виконкому Комуністичного Інтернаціоналу, владаючи до членів КПН, звертає увагу на цю праву небезпеку й закликає до рішучої боротьби з правими. Президія ВККІ ухвалює умови, які поставив ЦК КПН правим. Згідно з цими умовами, праві повинні негайно відкоренити постанови й статуту Комінтерну й КПН, визнати програму Комуністичного Інтернаціоналу, вважати для себе за обов'язкові всі постанови Комінтерну та ЦК КПН, повинні негайно припинити будь-яку фракційну діяльність. Тимчасом останні відомості, зокрема публікація газети "Роте Фане" з 3. січня звіту про збори правих ліквідаторів — свідчать, що праві не тільки не приставляють на умови, а й роблять дальші кроки на шляху до остаточного розриву з Комінтерном, — отже, котяться таким чином невпинно в соціал-демократичне багнище.

Таальгаймер виступив на цих зборах найганебнішим способом проти отвертого листа Комінтерну. Уся промова його свідчить, що праві ліквідатори, крім того, що безнадійно хворіють на реформізм, до того ще захворіли на шовінізм. Промова Таальгаймера базується бо на протиставленні інтересів Німеччини й традицій німецького робітничого руху інтересам і традиціям Комінтерну. На цих зборах як-найповніше розгорнуто ренегатську платформу ліквідаторів із їхніми гаслами про "контроль над виробництвом" і "поступові етапи" на шляху до робітничо-селянського уряду.

На цих зборах так само накреслювалася організаційна лінія, яка ставить собі за мету, не називаючи свою групу партією, проте закладати осередки, як із членів КПН, так і з виключених, видавати свої газети, утворювати свої фракції, як у середині партії, так і в профспілках, кооперації, спортивних товариствах то-що, виставляти своїх доповідачів скрізь проти доповідачів партії. Одно слово, це лінія на утворення нової партії, на цей раз середньої між комуністичною й соціал-демократичною. Та не може бути сумніву, що ця лінія веде правих ліквідаторів безпосередньо до соціал-демократії. Праві ліквідатори власне вже тепер працюють безпосередньо на користь німецького меншовизму. Крайній лівий поведінки для правих і соціал-демократів не могли-б вигадати, бо зрештою вигідніше себе не називати офіційно окремою партією, щоб приховати протилежне певного часу своє ренегатське обличчя. Але ми певні, що схиловати не пощастить. Революційні робітники Німеччини мають уже великий досвід боротьби з ренегатами й оцінять ліквідаторів так, як вони заслуговують.

Комуністична Партія Німеччини рішуче боротиметься з ліквідаторами, але разом з цим надзвичайно важливо є боротьба проти примиренців із правими. Очевидно, що тепер після того, як праві остаточно виявили своє обличчя, не може бути ніякого ґрунту для примиренства. Більше ніж коли мусять бути переконані ці слова з отвертого листа ВККІ: "Між партією й правою фракцією утворилось таке глибоке провалля, що про замирення між ними в теперішній час не може бути й мови. Для примиренства в німецькій комуністичній партії час не замиряється більше місяця. Настав час, коли треба вибирати між партією й правою фракцією. Або партія, або права фракція — так стоїть тепер питання".

Ми певні, що німецька комуністична партія остаточно розбудеться правих ліквідаторів у своїх лавах, візьметься до рішучої боротьби з ними, а також подолає в своїх лавах прояви примиренства.

РАД. СОЮЗ НА СТОРОЖІ МИРА.

Щоб забезпечити мир на Сході Європи, уряд Радянського Союзу пропонує Польщі підписати негайно протокол про надання пактові Келого чинної сили у взаєминах між СРСР і Польщею.

Ще вайтку міністер закордонних справ Злучених Держав Келог звернувся з проханням до європейських держав, щоб вони підписали загальний пакт про ненапад однієї держави на другу.

Після довгих обговорень і суперечок в газетах, до пропозиції Келого прилучилась і Польща. 27. серпня в Парижі представники цих держав підписали попередню згоду про приєднання до пропозиції Келого. Але свою силу цей пакт набирає тільки в тому разі, коли його ствердять (ратифікують) законодавчі палати кожної з держав, що приєднуються до пакту Келого.

НОТА РАД. СОЮЗА ДО ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ.

29. грудня тимчасовий виконавець обов'язків Народного Комісара Закордонних Справ Литвінов вручив польському послові в Москві п. Патековому таку ноту:

"Пане міністре!

24. серпня 1926 року Союзний уряд через свого повноваженого представника в Варшаві вручив уряду польської республіки проект договору про ненапад. Цей крок Радянського уряду був наслідком попередніх переговорів, що відбувалися між обома державами з початку Союзного уряду, а також і виявом того напрямку зовнішньої політики, якого радянський уряд незмінно додержував у своїх взаєминах з іншими державами і відповідно до якого він виступав за своїми пропозиціями про роззброєння спочатку на московській конференції, що він і скликав ще 1922 року, а потім в підготовчій комісії в справі роззброєння при Лізі Націй.

Уважаючи загальне роззброєння за найближче забезпечення, щоб зберегти мир, союзний уряд разом із тим вважає договори про ненапад за серйозний чинник, що може сприяти тому, щоб не було сур'яних сутічок між державами.

Радянський уряд змішений відзначити, що хоч переговори з польським урядом про підписання такого договору розпочато кілька років тому, ці переговори не посулилися наперед, не зважаючи на нерозривні спроби радянського уряду діяти згоди. Союзний уряд висловлює жаль з приводу того, що його зусилля підписати договір про ненапад для зміцнення і розвитку союзно-польських взаємин і для зміцнення загального миру не мали наслідків. Радянський уряд з свого боку ще раз заявляє про те, що він завжди готовий підписати договір про ненапад з урядом польської республіки. Тим часом, як переговори про укладання договору про ненапад між Польщею та Радянським Союзом залишилися без наслідків, польський уряд, запрошений до участі в пакті Келого, тобто до участі у многосторонньому договорі про відмовлення від війни, як знаряддя національної політики, підписав цей договір серед інших держав 27. серпня 1928 року в Парижі, до якого договору потім приєднався і уряд Радянського Союзу.

Радянський уряд, убачаючи, що паризький договір покладає на його учасників деякі зобов'язання мирного характеру, негайно приєднався до нього і, ставлячись як-найсерйозніше до справи забезпечення миру, бажав би, щоб договір його мого швидше набрав чинності, особливо у взаєминах Радянського Союзу та його

найближчих сусідніх держав. На жаль паризький пакт, згідно з його третім артикулом, набув чинності тільки після того, як договори ратифікують (ствердять) 14 певних місяців, що минуло з дня підписання договору, жадна з цих 14-ти держав договору того не ствердила і це примує його зобов'язатися, що ще протягом довгого часу договір може лишитися документом, ші для кожного формально не обов'язковим. Очевидно, швидше надання сили договором між окремими державами можливе тільки через підписання окремого додаткового акту.

Зважаючи на те, що забезпечення миру на Сході Європи є справа першорядної ваги і що з суміжних з Радянським Союзом західних держав паризький договір підписали Польща, радянський уряд постановив звернутися до польського уряду з пропозицією підписати протокол, згідно з яким паризький договір про відмовлення від війни набрав би чинності для Радянського Союзу та Польщі негайно після того, як його ствердять ці дві держави, незалежно від умови, передбаченої артикулом 3 договору. Підписавши цей протокол, польський уряд взяв би на себе, звісно, моральне зобов'язання як найшвидше провести встановлений порядком одночасну ратифікацію як паризького договору, так і самого протоколу.

Ось що пропонує радянський уряд через Народний Комісаріат Закордонних справ уряду Польщі.

Що до Радянського Союзу, то його приєднання до паризького договору вже ствердила президія Центрального Виконавчого Комітету Рад. Звертаючи вашу увагу, п. міністре, на артикул 4-ий протоколу, який дає змогу підписати протокол яким загодію іншим державам, що приєдналися до паризького договору, радянський уряд висловлює тверду певність, що здійснення його пропозиції цієї, в межах взаємин Радянського Союзу та Польщі, дуже сприяв би зміцненню миру й Сході Європи.

Вважаємо за потрібне відзначити, що цю свою пропозицію Союзний уряд не скасовує раніше зробленої польському уряду пропозиції — пакту про ненапад, укладення якого в майбутньому ще більше сприяло-б зміцненню добросусідських взаємин між Радянським Союзом та польською республікою.

Союзний уряд сподівається, що польський уряд підтримає його пропозицію, маючи на увазі, що польський уряд, підписавши вже многосторонній паризький договір, в якому взяв участь і Радянський Союз, не може мати заперечень проти того, щоб як-найшвидше надати йому чинності.

Радянський уряд разом із тим повідомляє польський уряд, що таку саму пропозицію він робить одночасно і литовській республіці, як єдиній Надбалтичській країні, що приєдналась уже до паризького договору. Він не звертається поки що зі своєю пропозицією до Фінляндії, Естонії і Латвії тільки тому, що ці держави ще не приєдналися формально до паризького договору. Союзний уряд, проте, залишає за собою право звернутись до них після того, як відбудеться їхнє приєднання до паризького договору.

Прошу вас, п. міністре, про подане тут довести до відома

вашого уряду й прийняти за певнення моєї цілковитої пошани до вас.

Москва, 29. грудня 1928 року.

Підписав тимчасовий виконавець обов'язків Народного Комісара Закордонних Справ т. Литвінов.

ПРОПОЗИЦІЯ ЛИТОВСЬКОМУ УРЯДУ.

Того-ж таки дня таку саму пропозицію тов. Литвінов подав литовському уряду через литовського посла в Москві Балтрушайтіса.

ДО ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КАНАДІ.

Скликайте конференції в обороні елементарних прав робітничого класу, свободи слова, зібрань і організацій.

Дорогі Товариші!

На самовільні і диктаторські методи пануючої класи, які вона виконує через своє знаряддя влади — поліцію, можна відповісти на торонтоській політичній мобілізацією цілої праючої класи Канади, а головню праючої класи Торонто, в обороні найбільш елементарних прав праючої класи. Ніщо інше, як тільки сильні протести і мобілізування робітників зможуть стати успішні проти офензивної пануючої класи на права робітників, на свободу слова, свободу зборів і свободу організації. Ця права виборота собі праючої класи лише невпинною боротьбою з пануючою класою протягом останнього століття; інші ці так звані "права" показуються лиш доволними фразами. Ці "права" існують тільки для пануючої класи. Щоб затримати ці права, праюча клася мусить повести тепер більш рішучу боротьбу, ніж коли-будь передтим.

Нині атак панів звернений є проти найбільш свідомої часті праючої класи, це — проти Комуністичної Партії Канади, а завтра буде він звернений проти вського руху робітників. Нині атакуються Комуністичну Партію, бо вона остерігає праючу класю і вказує, як боротися проти нахальної імперіалістичної війни, а завтра кожний рух праючої класи проти війни буде брутально здавлений! Тепершня офензива проти робітників при допомозі поліцейського застрашування, при допомозі намагання розбивати мітинги слязно-газовими бомбами, ведеться в супроводі немовірних наклепів і брехні та провокацій капіталістичної преси, яких перед тим ми не чули через більше років.

Тепершній атак на свободу слова, свободу зборів і організації, ведеться під покривкою атаки на не-англіє саксонських робітників в Канаді, з заміром поділати робітництво після національних ліній. Заборонити робітникам Канади говорити мовою, яку вони розуміють, значить, заборонити свободу слова для 50% трудового населення Канади. Робітники Канади не мають якихсь окремих секціональних інтересів; боротьба за свободу слів в англійській, єврейській, фінській, українській, французькій чи якій іншій мові є боротьбою цілої праючої класи Канади. Такі атаки на робітників мимоволі пригадують кожному класово свідомому робітничому найтменнішому мислючому часів європейської реакції.

Мілітаризація торонтоської поліції під генералом Дрепелом і диктаторська сила, яку присвоїли собі три поліційні комішенери Торонто, іде внаслідок із зростом фашистських нахилів у канадській праючої класи — нахилів виявлених в формі "Кенедія Кристен Крусеїд" і "Ку Клаус Кленів", що стремлять до отвертого і беззастидного здавлення руху праючої класи.

Ці обставини вимагають негайної акції від кожної робітничої організації так в місті Торонто, як по цілій Канаді. Ввиду цього ми визнаємо нашу організацію вислати двох заступників на преліминарну конференцію, яка відбудеться в четвер 29. січня в годині 8 вечером, в Оксидентал Білдінг кімната ч. 1, на розі вулиць Беторст і Квін. Якщо ваша організація не буде мати до цього часу мітингу, хай ваша егзекутива назначить делегата, а коли і це не можливе, так ви самі придіть, як член заряду вашої організації і сподірайтесь!

Товариші! Це є боротьба цілої праючої класи! Відгукніться на цей заклик! Права цілої праючої класи є загрожені!

Комуністична Партія Канади

Дж. Мекдоналд, Б. Бюєш, голова, секретар.

Білоруське господарство великі гроші. По бюджету, 1928 року витрачено понад 40 відсотків.

Засівна площа рік-у-рік більшає. Число ведикої рогагої худоби проти 1916 року становить тепер 141 відсоток.

Останніми роками сталися великі зміни в обробці землі. Землю оброблюють далеко краще, ніж це було за царату. Особливо покращало господарвання в колективних господарствах. Число колективів по року більшає. За один тільки останній рік число колгоспів, побільшало на 548.

ПРОМІСЛОВІСТЬ БІЛОРУСИ.

Білоруська промисловість зростає. Тут не тільки перебувають та поширюють теперішню промисловість, але будують нові фабрики й заводи.

Будують: тартаки, посудні, лісообробні, керамічні, шкарпні, сірникові фабрики, заводи сільсько-господарських машин.

Оснівська електростанція, що її закінчили 1930 року, обслуговує промисловість. Багато торфу в країні дасть змогу поширювати будівництво електростанцій. А електрифікація є засіб розвитку промисловости та сільського господарства.

Центральні Виконавчий Комітет СРСР, в відозві до робітників та селян БСРР, між іншим, закликає: "робітників, селян й всіх трудящих БСРР не тільки з'єднати під прапором Рад й під свідомим керівництвом свого Уряду, це більше поширити та поглибити в нове десятиріччя соціалістичне будівництво, провадити ділі в дружному тісному союзі з іншими народами СРСР велику справу розкріпачення людности від капіталізму".

ЦІННИ ВИНАХОДИ УКРАЇНСЬКИХ ХЕМІКІВ.

Винахідництво на Харківщині за останній рік широко розгорнулося. На великих підприємствах Харківщини працюють тепер 10 гуртків винахідників, що об'єднують понад 200 осіб. Протягом останнього року на підприємствах Харківщини застосовано 91 винаход, які за неповними ще підрахунками дали 200,000 карб. економії.

Винаходи мають велику цінність для промисловости, що можна підтвердити низкою прикладів. Невдано в газетах повідомлялося, що киявському хемікови Войновському пошталю винайшли новий спосіб добування кавчука з рослини "Оскелія", що її перд імперіалістичною війною було привезено в Україну. Винахід цей — надзвичайної ваги. Він має реалізувати сучасну кавчукову промисловість. Над цією справою працювали і працюють досі найвидатніші вчені і практики хеміки в усьому світі.

Ще до винаходу Войновського хеміки та ботаніки знали, що є такі рослини, з яких можна хемічним способом добувати кавчук, але як саме, ніхто не знав. Войновському, як це виявляється нині, пошталю іх знайти. Це перевірила і підтвердила Українська Академія Наук, багато хеміків-професорів, що спеціально цим питанням займалися.

Цим надзвичайно цікавим винаходом зацікавились українські, союзні і навіть закордонні вчені та промислові підприємства. Надаючи цьому винахові великого значіння на Київській фабриці "Руберойд" організували під керівництвом винахідника спеціальну досвідчу лабораторію для дослідження винаходу в напівзаводському масштабі. При Київському ботанічному саду за допомогою видатних ботаніків і агрономів організувано досвідче поле на 12 гектарах, де посіяно цю рослину.

КУЛЬТУРНЕ БУДІВНИЦТВО БІЛОРУСИ.

Білоруська Радянська Соціалістична Республіка почала культурне будівництво тільки з 1920 року, цеб-то на три роки пізніше, ніж РСФФР. Радянська влада застала в Білорусі культурно-освітню справу в повному занепаді.

Білоруським урядом поставлено мету — здійснити до 1933—34 року план загальнообов'язкового навчання.

Що-року відкривають сотні нових шкільних комплектів, будують нові й ремонтують старі школи. Учнів що-року більшає.

В 1928—29 навчальному році по окружних містах та в багатьох селах уже було запроваджене обов'язкове загальне навчання для дітей.

Є надія на зиму 1933—34 року цього дійти.

До десятиріччя Білоруська республіка має 34 профшкіл, 30 технікумів, 13 шкіл фабзавучу, 8 учбово-практичних майстерень. Це великий поступ у підготованні до індустріалізації країни, до поліпшення сільського господарства.

До революції Білоруську пресу переслідувано. Були один чи два часописи. Тепер в одному місті Мінську видається чотири газети та 17 журналів білоруською мовою.

Господарські досягнення. Білорусь є переважно сільсько-господарська країна. Уряд витрачає на поліпшення